Samenwerkingsverband Stromenland Passend Onderwijs

LAND VAN CUIJK

Werkwijze Dyslexie Land van Cuijk

Dyslexie en de vergoedingsregeling

Informatie voor ouder(s)/ verzorger(s)

Wat is dyslexie?

Sommige kinderen komen niet mee met klasgenoten op het gebied van lezen en/of spellen. Het duurt bij deze groep bijvoorbeeld langer voordat het lezen vlot en vloeiend gaat, of het kost hen meer tijd om de spellingregels goed toe te passen. Leerkrachten zullen deze problemen signaleren en er wordt dan extra ondersteuning ingezet. Ook thuis lezen is enorm belangrijk. Een deel van deze kinderen profiteert van de extra ondersteuning en loopt de achterstand (voor een groot deel) weer in. Er is dan sprake van een tijdelijk probleem.

Indien de begeleiding onvoldoende effect heeft en de achterstand groot is, kan er mogelijk sprake zijn van een leesstoornis cg. dyslexie. Dyslexie betekent letterlijk: niet kunnen lezen. De term komt uit het Grieks, dys = niet goed functioneren en lexis = taal of woorden. Officieel wordt dyslexie in Nederland aangeduid als ‘een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau’.
Dyslexie kan iedereen treffen. Dyslexie is onafhankelijk van intelligentie. De precieze oorzaak van dyslexie is nog niet helemaal bekend, maar wel is duidelijk dat het zich afspeelt in de hersenen. Het lijkt erop dat het hersengebied waar klanken aan schrifttekens worden gekoppeld, te zwak is aangelegd of moeilijk bereikbaar is. De klankcodes worden daardoor onvolledig of incorrect in de hersenen verwerkt en minder goed in het geheugen opgeslagen. Het gevolg is dat deze ook minder goed uit het geheugen zijn op te halen om gekoppeld te worden met het woordbeeld.
Het staat vast dat bij dyslexie sprake is van een erfelijke factor. Een kind dat één ouder heeft met dyslexie, heeft 40 tot 50% kans er ook aanleg voor te hebben. Bij twee ouders met dyslexie ligt dit percentage rond de 80%.

Er is alleen sprake van dyslexie als er geen andere oorzaken zijn die de leesproblemen kunnen verklaren. Dyslexie is een stoornis in het technisch lezen, niet in het begrijpend lezen. Dyslexie kan het begrijpend lezen wèl belemmeren. Dit is het geval als het technisch lezen onevenredig veel aandacht en energie vraagt. Bij een kind met dyslexie is dit vaak het geval. Dyslexie belemmert ook het vlot leren lezen. De meeste kinderen met dyslexie leren uiteindelijk wel lezen, maar blijven trager lezen. Ze moeten er meer energie in steken en kunnen daardoor sneller afgeleid zijn dan de gemiddelde lezer. Dat gaat vaak ten koste van het begrip van wat gelezen is.

Kinderen met dyslexie kunnen moeite hebben:

- Om het verschil te horen tussen klanken als m en n; p, t en k; s, f en g; eu, u en ui
- Om de klanken in volgorde te zetten, zoals bij ‘dorp’ en ‘drop’ of ‘12’ en ‘21’

- Om de aandacht te houden bij ‘klankinformatie’ (gesproken woord)
- Met het inprenten van reeksen, bijvoorbeeld tafels of spellingsregels
- Met het onthouden van vaste woordcombinaties, uitdrukkingen of gezegdes
- Met het onthouden van losse gegevens, zoals rijtjes, woordjes en jaartallen

Ernstige dyslexie

Een kleine groep kinderen met dyslexie profiteert onvoldoende van de basisondersteuning door de school. Hun lees- en spellingproblemen zijn te ernstig om binnen de mogelijkheden van de school optimaal begeleid te kunnen worden. Deze kinderen kunnen in aanmerking komen voor vergoed onderzoek en, indien ernstige dyslexie wordt vastgesteld, individuele behandeling door een zorgaanbieder. Ongeveer 3,6% van de leerlingen heeft ernstige dyslexie. Het totale percentage van leerlingen met dyslexie ligt hoger, op zo’n 7%. Dat komt omdat dyslexie, net als elke andere vorm van menselijk gedrag, niet een kwestie is van ‘je hebt het of je hebt het niet’, maar van gradatie: je hebt het in meer of mindere mate. De vergoedingsregeling dyslexie is er alleen voor die leerlingen tussen de 7 en 12 jaar in het basisonderwijs die dyslexie in ernstige mate hebben en waarbij geen andere verklaringen zijn voor de gesignaleerde ernstige problemen met lezen.

Ernstige dyslexie en de rol van school

Dyslexie is een hardnekkig probleem. Ondanks intensieve begeleiding gaat de leerling onvoldoende vooruit. Dit wordt didactische resistentie genoemd. Voor het kunnen vaststellen van dyslexie, is het belangrijk dat de begeleiding goed is vormgegeven.

Zorgniveau 1: Dit betreft het basisaanbod in de groep. Het bieden van goed lees- en spellingonderwijs staat hierbij centraal.

Zorgniveau 2: Indien een leerling uitvalt, dient er extra zorg ingezet te worden. De leerkracht signaleert uitvallers en biedt hier extra begeleiding op. Het lees- en spellingonderwijs wordt voor deze leerling geïntensiveerd. Dit betekent meer instructie, meer leertijd en meer oefentijd.

Zorgniveau 3: Indien een leerling na een periode van extra begeleiding nog steeds te weinig vooruitgang laat zien, moet er intensieve begeleiding geboden worden op ondersteuningsniveau 3. Hierbij gaat het om specifieke interventies die individueel of in een kleine groep (maximaal 4 leerlingen) worden geboden. Deze intensieve begeleiding moet in twee perioden van 10-12 weken worden geboden, dus ten minste duurt deze intensieve begeleiding 20-24 weken.

Zorgniveau 4: Leerlingen die voldoen aan het criterium van achterstand, ondanks intensieve begeleiding onvoldoende vooruitgaan en waarbij geen alternatieve verklaringen zijn voor de gesignaleerde leesproblemen, kunnen in aanmerking komen voor diagnostisch onderzoek naar ernstige dyslexie. Deze leerlingen kunnen worden aangemeld bij de poortwachter dyslexie.

Om het criterium van achterstand aan te tonen, dient een leerling drie keer achter elkaar zeer zwakke scores op woordtoetsen te behalen voor technisch lezen. Omdat het eerste hoofdmeetmoment plaatsvindt in januari/februari van groep 3, kan doorverwijzing niet eerder plaatsvinden dan na het derde hoofdmeetmoment in januari/februari groep 4.

De achterstand moet zodanig zijn dat een leerling voor vergoede zorg kan worden aangemeld. De volgende score geldt hierbij als richtlijn:

- Technisch lezen: 3x een V- of E score (zwakste 10%)

Alleen met spellingproblemen komt een leerling niet in aanmerking voor de vergoedingsregeling dyslexie. Wanneer alleen de spellingsscore in de laagste 10% valt, is, ook bij particulier onderzoek, voorzichtigheid in het stellen van een diagnose geboden. Executieve problemen, gedragsproblemen, onderwijs en gesproken taalbeheersing kunnen van invloed zijn op de spellingscore. Indien er spellingproblemen zijn, terwijl het technisch lezen zich minstens gemiddeld ontwikkelt, is het beeld atypisch voor dyslexie.

Indien er sprake is van een doublure in groep 3 of hoger, mag de woordleesscore van een leerling worden beoordeeld tegen de normtabel van leeftijdgenoten.

Stappen werkwijze poortwachter

Een leerling kan binnen Land van Cuijk alleen in aanmerking komen voor vergoede dyslexiezorg als de aanmelding conform de werkwijze die hieronder beschreven staat verloopt.

Als bij uw kind wordt voldaan aan de voorwaarden, dient de school (met uw toestemming) de aanvraag in bij de poortwachter dyslexie van het Land van Cuijk. U vult het ‘aanmeldformulier dyslexie’ deel 1 en deel 2 in en de school vult het ‘leerlingdossier dyslexie’ in. De poortwachter beoordeelt het leerlingdossier en kijkt of er wordt voldaan aan de criteria. Alleen bij een vermoeden van ernstige dyslexie kan uw kind in aanmerking komen voor vergoed onderzoek en behandeling. De poortwachter informeert school en ouders over het genomen (positieve of negatieve) besluit en de onderbouwing hiervan. Als na beoordeling blijkt dat uw kind in aanmerking komt voor vergoede dyslexiezorg, krijgt u van de gemeente een beschikking toegestuurd. Indien er sprake is van een negatief advies krijgt u geen beschikking.

Het is mogelijk bezwaar te maken tegen het besluit van de gemeente. Op de beschikking staat de wijze waarop u bezwaar maakt. Bij een negatief advies van de poortwachter dient u aan te geven bij de poortwachter of u een officieel besluit van de gemeente wilt ontvangen. Indien dit het geval is, zal de poortwachter de gemeente op de hoogte stellen. De gemeente zal u vervolgens een document toesturen met daarop het negatieve besluit en de wijze van bezwaar maken.

Onderzoek en behandeling ernstige dyslexie

Met de positieve beschikking en het leerlingdossier van uw kind, kunt u naar een zelfgekozen dyslexie zorgaanbieder (mits gecontracteerd door de gemeente). Het overzicht hiervan is bekend bij school en staat ook in bijlage 1 van deze informatiebrief.
De zorgaanbieder zal vervolgens diagnostisch onderzoek verrichten om vast te stellen of er bij uw kind sprake is van dyslexie. Alleen indien er ernstige dyslexie wordt vastgesteld, komt uw kind in aanmerking voor vergoede behandeling. Als er wel sprake is van dyslexie, maar in lichte vorm, dan wordt behandeling niet vergoed.
Indien uit het onderzoek naar voren komt dat behandeling geïndiceerd is, stemt de zorgaanbieder goed met u en school de behandeling af. Ook voor u is er een inspanningsverplichting, 4 tot 5 keer per week zal er thuis geoefend moeten worden.
Als er uit het onderzoek geen ernstige dyslexie naar voren komt, heeft uw kind geen recht op behandeling. De zorgaanbieder bespreekt het onderzoek met u en de school (na toestemming van u). De resultaten uit het onderzoek kunnen gebruikt worden voor het verder afstemmen van de aanpak op school. Eventueel kan ook advies vanuit het bestuur van de school en/of het ondersteuningsplatform Land van Cuijk worden aangevraagd.

Geen ernstige dyslexie, maar mogelijk wel dyslexie?

Indien zowel u als school vermoeden dat er sprake is van dyslexie, maar er wordt niet voldaan aan de criteria voor de ernst en/of er is sprake van bijkomende voorliggende problematiek, kunt u als ouder(s) op eigen initiatief een onderzoek laten uitvoeren. Dit komt dan echter wel voor eigen rekening.

Bent u geïnteresseerd in meer informatie over dyslexie en de vergoedingsregeling. Kijk dan op de website van het landelijke informatiepunt: www.dyslexiecentraal.nl.

We hopen u voldoende geïnformeerd te hebben.

Bij vragen of voor meer informatie, verwijzen wij u door naar de school van uw kind.

Poortwachters dyslexie Land van Cuijk

Bijlage 1. Gecontracteerde zorgaanbieders Dyslexie Land van Cuijk 2025

- Opdidakt (www.opdidakt.nl)
- RID Regionaal Instituut Dyslexie (www.rid.nl)
- OPM (www.opmnijmegen.nl)
- Stichting 1801 (www.1801.nl)
- Leefkracht Jeugdzorg (www.leefkracht-jeugdzorg.nl/onderzoek/dyslexie))
- Leestalent (www.leestalent.nl)
- Praktijk van de Wiel (www.praktijkvandewiel.nl)
- Op Maat Diagnostiek en Behandeling (www.opmaatdiagnostiek.nl)
- Praktijk Barend Spijkers (www.praktijk-barendspijkers.nl)
- Praktijk Spil (www.praktijkspil.nl)
- Btsw Consultancy (www.btsw.nl)
- ECLG expertisecentrum leren & gedrag (ECLG expertisecentrum leren & gedrag)
- Haans Kajo (www.praktijkhaanskajo.nl)